

Průběžná zpráva veřejného ochránce práv

ze šetření podnětu pana J. M. ve věci obtěžování křikem papouška

A. Shrnutí podnětu

Dne 8. února 2011 obdržel veřejný ochránce práv podnět pana J. M., bytem na adrese X (dále také „stěžovatel“). Podnět se týká obtěžování „vřeštícím“ papouškem na ulici X v Praze 6 a formálně směřuje proti obci (tj. městské části Praha 6), zdejší městské policii a Policii ČR, které nekonají, jak by dle názoru stěžovatele měly. Z příloh podnětu však vyplývá, že směřuje i vůči jiným správním orgánům, a to zejména odboru vnitřních věcí a odboru dopravy a životního prostředí Úřadu městské části Praha 6 a okrajově též vůči Hygienické stanici hl. města Prahy a Ministerstvu vnitra.

Na základě podnětu zahájil ochránce šetření ve smyslu ustanovení § 9 a § 14 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv. V rámci šetření byly z Úřadu městské části Praha 6 (dále také „ÚMČ“) vyžádány další informace k ucelení obrazu o úředním postupu jeho odborů jako správních orgánů. Vyjádření vedoucí odboru vnitřních věcí ÚMČ JUDr. O. K. ochránce obdržel dne 23. 2. 2011.

Jelikož podnět lze věcně rozdělit na více samostatných částí, je pro přehlednost i tato zpráva takto věcně strukturována.

B. Skutková zjištění

1. Ochrana pokojného stavu dle ustanovení § 5 občanského zákoníku (a stížnost pro porušování ustanovení § 127 občanského zákoníku)

Dne 27. 4. 2009 podal stěžovatel správnímu odboru ÚMČ *Stížnost pro porušování § 127 a § 5 občanského zákoníku*. To spatřoval v jednání rodiny Š., nájemců bytu na adrese Y, kteří za hezkého počasí vystavují v kleci na otevřeném balkoně papouška, jenž svým pokřikem obtěžuje řadu obyvatel této ulice.

Dne 17. 6. 2009 zaslal právník odboru vnitřních věcí na základě této stížnosti majitelce papouška paní R. Š. *Upozornění na chování papoušků* s výzvou, aby se napříště tohoto obtěžování vyvarovala. Přípisem z téhož dne (17. 6. 2009) byl stěžovatel informován ÚMČ o tomto upozornění, nikoli však o tom, jak se ÚMČ (jako správní orgán) vypořádal se stížností k § 127 a se žádostí o aplikaci § 5.

Dne 7. 7. 2009 adresoval stěžovatel odboru dopravy a životního prostředí ÚMČ další podání, označené jako *Návrh na obnovení předchozího pokojného stavu v ulici X v Praze 6*. Poukazuje zde na skutečnost, že písemná domluva (ze dne 17. 6. 2009) nepomohla a narušování klidu křikem papouška pokračuje.

Dne 8. 7. 2009 odeslala vedoucí odboru dopravy a životního prostředí ÚMČ stěžovateli sdělení, že jeho žádost byla z důvodu vnitřního rozdělení kompetencí v rámci ÚMČ postoupena přestupkovému oddělení odboru vnitřních věcí.

V souvislosti s výše zmíněnými podáními měl být stěžovatel v té době informován osobním dopisem Mgr. Tomáše Chalupy, starosty městské části Praha 6, že se jedná o spor, který je nutno řešit soudně.

Dne 16. 9. 2010 zaslal stěžovatel odboru dopravy a životního prostředí ÚMČ *Návrh na znovuoobnovení předchozího pokojného stavu v ulici X na Praze 6*. Navrhuje v něm, aby majitelka papouška paní K. umisťovala klec s ptákem do okna na druhé straně svého domu, nikoli do ulice X.

Dne 12. 10. 2010 požádal stěžovatel písemně odbor dopravy a životního prostředí ÚMČ o urychlené řešení tohoto případu a zjednání klidu v ulici X.

Dnem 15. 10. 2010 je datována odpověď odboru dopravy a životního prostředí k výše uvedenému návrhu (ze dne 16. 9.) a urgenci (ze dne 12. 10.). Uvedený odbor zde sděluje, že je orgánem ochrany zvířat ve smyslu zákona č. 246/1992 Sb., a protože papoušek paní K. není týrán, není v kompetenci tohoto odboru věc řešit. Odkazuje proto stěžovatele na kompetentní odbor ÚMČ, tj. zdejší přestupkové oddělení odboru vnitřních věcí. Opakuje stěžovateli, že pokud má za to, že je vystavováním papouška obtěžován „nad míru přiměřenou poměrům“, může se obrátit na soud.

V dopisu ze dne 3. 11. 2010 adresovaném odboru dopravy a životního prostředí ÚMČ stěžovatel uvádí, že orgán místní samosprávy porušuje ustanovení § 5 občanského zákoníku, když odmítá nařídít ochranu obyvatel před zásahem do pokojného stavu, a dále, že oslovený odbor (resp. ÚMČ) má kompetence k obnovení předchozího pokojného stavu dle ustanovení § 5 občanského zákoníku, a tudíž žádá, aby v souladu s tímto paragrafem konal.

Odbor dopravy a životního prostředí odpověděl stěžovateli přípisem ze dne 26. 11. 2010. V něm mu sděluje, že jeho podání ze dne 3. 11. 2010 postoupí odboru vnitřních věcí ÚMČ. Podle sdělení ÚMČ (ze dne 23. 2. 2011) bylo předání (postoupení) tohoto přípisu odborem vnitřních věcí už jen vnitřním formálním procesem k založení do souhrnné spisové dokumentace. Tím vzájemná korespondence mezi ÚMČ a stěžovatelem v této věci skončila.

2. Činnost Krajské hygienické stanice hlavního města Prahy

Z dopisu stěžovatele ze dne 14. 10. 2009 adresovaného Hygienické stanici hl. m. Prahy (dále také „HSHMP“) lze dovodit, že s tímto orgánem ochrany veřejného zdraví písemně komunikoval již před uvedeným datem.

Vedoucí oddělení hygieny komunální HSHMP, pobočky Praha-severozápad, ve sdělení ze dne 30. 10. 2009 stěžovateli sděluje, že (citují): „... působnost orgánů ochrany veřejného zdraví je vymezena zákonem č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, v platném znění. Ve smyslu tohoto zákona není orgán ochrany

veřejného zdraví v předmětné záležitosti věcně příslušným orgánem. Občasné obtěžování křikem papouška nelze v žádném případě hodnotit jako ohrožování veřejného zdraví (tj. ohrožení zdravotního stavu obyvatelstva a jeho skupin) ve smyslu § 2 odst. 1 až 3 zákona č. 258/2000 Sb.“ Dále stěžovateli doporučuje řešit nadměrné obtěžování soudní cestou.

Další šetření úředního postupu HSHMP v této věci nebylo prováděno.

3. Přestupkové řízení

Dne 13. 11. 2009 obdržel odbor vnitřních věcí ÚMČ oznámení stěžovatele o narušování veřejného pořádku vřeštícím papouškem ze strany paní R. Š. K oznámení byla přiložena rovněž kopie vyjádření odboru všeobecné správy Ministerstva vnitra ze dne 4. 11. 2009, adresovaného původně stěžovateli, podle něhož lze věc řešit jako přestupek proti občanskému soužití, umisťuje-li paní R. Š. vřeštícího ptáka na balkon schválně. Ve věci bylo správním orgánem (tj. odborem vnitřních věcí) nařízeno ústní jednání na den 21. 1. 2010 ve věci podezření ze spáchání přestupku proti občanskému soužití – schválnosti podle ustanovení § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích. Dne xxxx však obviněná zemřela a správní orgán oznámení o přestupku dle ustanovení § 66 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích odložil.

Dne 8. 3. 2010 podal a dne 8. 4. 2010 doplnil stěžovatel odboru vnitřních věcí ÚMČ další oznámení o přestupku [*Návrh na řešení situace s vřeštícím papouškem dle § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích*], v nichž opětně požadoval, aby věc byla řešena jako přestupek proti občanskému soužití s poukazem na názor Ministerstva vnitra uvedený v dopisu ze dne 4. 11. 2009. Jako podezřelá osoba, která po úmrtí R. Š. umisťuje i nadále papouška na balkon domu, byla za pomoci policie zjištěna její vnučka I. K. Ta byla správním orgánem k věci vyslechnuta a v rámci podání vysvětlení sdělila, že papouška vystavuje na balkon proto, že ten ke svému životu potřebuje slunce a vlhký vzduch, a že v žádném případě nechce panu M. narušovat pokojné žití a nedělá mu schválnosti.

Dne 26. 5. 2010 zaslalo přestupkové oddělení odboru vnitřních věcí ÚMČ stěžovateli *Vyrozumění o odložení přestupkové věci R 345/2010*, jímž dle ustanovení § 66 odst. 3 písm. a) zákona o přestupcích odložilo jeho oznámení ze dne 8. 3. 2010 včetně navazující stížnosti (ze dne 8. 4. 2010). Současně ho poučilo o možnosti řešit obtěžování papouškem „nad míru přiměřenou poměrům“ prostřednictvím soudu a sdělilo mu i adresu bezplatné právní poradny na adrese v Praze 6.

Dne 31. 5. 2010 předložil stěžovatel přestupkovému oddělení k jeho vyrozumění ze dne 26. 5. 2010 písemný *Návrh na změnu rozhodnutí přestupkového oddělení*. Uvádí v něm, že úřad se svým postupem přiklonil na stranu majitelky vřeštícího ptáka namísto toho, aby v této věci zjednal pořádek.

Odpověď přestupkového oddělení na tento návrh stěžovatele ze dne 3. 6. 2010 obsahuje stanovisko, že z hlediska přestupkového zákona se nemůže domoci zákazu umisťování papouška na balkoně I. K., což však neznamená, že svého požadavku nemůže dosáhnout jinou cestou. Opakovaně mu doporučil řešit věc soudní cestou jako občanskoprávní spor.

Vedle toho v této době vedl stěžovatel korespondenci i s Ministerstvem vnitra. Z jeho dopisu odboru všeobecné správy Ministerstva vnitra (dále také „ministerstvo“) ze dne 25. 5. 2010 ve věci *Vřeštící papoušek a neschopnost správních orgánů zjednat pořádek* vyplývá, že vedl korespondenci s ministerstvem ve věci možnosti řešit věc dle ustanovení § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích a odmítá návrh ministerstva řešit věc u soudu dle ustanovení § 127 občanského zákoníku. Uvádí, že se soudy má špatnou zkušenost, a žádá, aby mu pomohly správní orgány, které podle jeho mínění mohou nápravu provést rovněž.

Oddělení správní odboru všeobecné správy Ministerstva vnitra dne 31. srpna 2010 adresovalo stěžovateli *Sdělení k podání ze dne 25. 5. 2010 nazvanému „Vřeštící papoušek a neschopnost správních orgánů zjednat pořádek. K č.j. MV-37891-2/VS-2010 ze dne 17. 5. 2010.“* Z tohoto sdělení vyplývá, že dne 25. 5. 2010 se stěžovatel písemně obrátil na ministerstvo s již dříve jím předkládanými názory na možnost řešení věci prostřednictvím správních úřadů. K nim ministerstvo poznamenává, že svoje stanovisko k téže věci prezentovalo (rovněž) v předchozí korespondenci. Ministerstvo nevylučuje, že ve věci může být příslušná i Hygienická stanice hlavního města Prahy, která může kontrolovat dodržování hygienických limitů bez ohledu na zdroj hluku. Upozorňuje však, že v tomto případě se jedná o typický spor o tzv. sousedské imise dle ustanovení § 127 odst. 1 občanského zákoníku, k jehož řešení je příslušný obecný soud. Poznamenává, že nelze vyčítat orgánům veřejné správy „neřešení“ věci, která není v jejich zákonné působnosti. Správní orgány si nemohou osobovat pravomoc orgánů soudních.

Jak je již uvedeno v části 1., dne 16. 9. 2010 sepsal stěžovatel *Návrh na znovuoobnovení předchozího pokojného stavu v ulici X na Praze 6*, jenž adresoval odboru dopravy a životního prostředí ÚMČ a v němž vyjadřuje (rovněž) nesouhlas s odložením předchozího oznámení o přestupku správním odborem ÚMČ a vysvětluje, jak měl tento odbor použít ustanovení § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích.

Ještě dne 12. 10. 2010 stěžovatel písemně požádal odbor dopravy a životního prostředí ÚMČ o urychlené řešení tohoto případu a zjednání klidu v ulici.

Odpověď odboru dopravy a životního prostředí ÚMČ k výše zmíněným návrhům stěžovatele je datována dnem 15. 10. 2010. Uvedený odbor mu sděluje, že je orgánem ochrany zvířat ve smyslu zákona č. 246/1992 Sb., a protože papoušek paní K. není týrán, není v kompetenci tohoto odboru věc řešit. Odkazuje na kompetentní odbor ÚMČ, tj. přestupkové oddělení odboru vnitřních věcí. Opakuje stěžovateli, že pokud má za to, že je vystavováním papouška obtěžován „nad míru přiměřenou poměrům“, může se obrátit na soud.

Dne 3. 11. 2010 zaslal stěžovatel odboru dopravy a životního prostředí ÚMČ dopis, v němž reaguje na odmítnutí jeho návrhu ze dne 15. 10. 2010 na znovuoobnovení předchozího pokojného stavu v ulici X na Praze 6 (viz odst. 1.). Vytkl správnímu úřadu (zde odboru vnitřních věcí), že nepostupoval v přestupkovém řízení podle ustanovení § 3 správního řádu, tedy tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Správní úřad podle stěžovatele uvěřil jednostrannému nepravdivému tvrzení paní K. při podání vysvětlení dne 26. 5. 2010,

že vystavováním vřeštícího a pískajícího ptáka do veřejné komunikace nedělá schválnosti proti občanskému soužití.

Odbor dopravy a životního prostředí odpověděl přípisem ze dne 26. 11. 2010, že podání postoupí odboru vnitřních věcí ÚMČ. Podle sdělení ÚMČ (ze dne 23. 2. 2011) bylo předání (postoupení) tohoto přípisu odborem vnitřních věcí už jen vnitřním formálním procesem k založení do souhrnné spisové dokumentace. Tím vzájemná korespondence v této věci skončila.

4. Řešení občanskoprávních sporů dohodou

V dopisu ze dne 3. 11. 2010 stěžovatel vytkl odboru dopravy a životního prostředí, že se vymlouvá, že je orgánem na ochranu zvířat, a nikoli orgánem na ochranu lidí. Podle stěžovatele porušuje ustanovení § 3 občanského zákoníku, kde se uvádí, že: „... orgány místní samosprávy dbají o to, aby případné rozpory mezi účastníky byly odstraněny především jejich dohodou.“

C.

Právní hodnocení

Ad 1. Ochrana pokojného stavu dle ustanovení § 5 občanského zákoníku (a stížnost pro porušování ustanovení § 127 občanského zákoníku)

Podle ustanovení § 5 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, došlo-li ke zřejmému zásahu do pokojného stavu, lze se domáhat ochrany u příslušného orgánu státní správy. Ten může předběžně zásah zakázat nebo uložit, aby byl obnoven předešlý stav. Tím není dotčeno právo domáhat se ochrany u soudu.

Podle ustanovení § 4 občanského zákoníku proti tomu, kdo právo ohrozí nebo poruší, lze se domáhat ochrany u orgánu, který je k tomu povolán. Není-li v zákoně stanoveno něco jiného, je tímto orgánem soud.

Podle ustanovení § 44 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, řízení o žádosti je zahájeno dnem, kdy žádost nebo jiný návrh, kterým se zahajuje řízení (dále jen „žádost“), došel věcně a místně příslušnému správnímu orgánu.

Podle ustanovení § 37 odst. 1 správního řádu je podání úkonem směřujícím vůči správnímu orgánu. Podání se posuzuje podle svého skutečného obsahu a bez ohledu na to, jak je označeno.

Podle ustanovení § 43 odst. 1 správního řádu řízení o žádosti (§ 44) není zahájeno a správní orgán věc usnesením odloží v případě, že:

- a) vůči němu byl učiněn úkon, který zjevně není žádostí, nebo z něj nelze zjistit, kdo jej učinil, nebo
- b) bylo učiněno podání, k jehož vyřízení není věcně příslušný žádný správní orgán.

Podle ustanovení § 5 správního řádu pokud to povaha projednávané věci umožňuje, pokusí se správní orgán o smírné odstranění rozporů, které brání řádnému projednání a rozhodnutí dané věci.

Podle ustanovení § 27 odst. 2 správního řádu jsou účastníky též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech.

Z výše uvedených právních norem lze srovnáním s podklady podnětu J. M. dovodit, že Úřad městské části Praha 6 (jako správní orgán vykonávající státní správu v tzv. přenesené působnosti) dostal několik žádostí stěžovatele o poskytnutí ochrany dle ustanovení § 5 občanského zákoníku. První žádost, ze dne 27. 4. 2009, podal správnímu odboru ÚMČ pod názvem *Stížnost pro porušování § 127 a § 5 občanského zákoníku*, druhou, ze dne 7. 7. 2009, pod názvem *Návrh na obnovení předchozího pokojného stavu v ulici X v Praze 6*. Stejně žádosti lze identifikovat ještě v písemných podáních stěžovatele ze dnů 16. 9. 2010 a 3. 11. 2010.

Odbory ÚMČ jako správní úřady (dále jen „správní úřad“) nenaložily s výše uvedenými podáními v souladu se správním řádem.

Především měl správní úřad stížnost pro porušování ustanovení § 127 občanského zákoníku usnesením odložit (viz ustanovení § 43 odst. 2 správního řádu), protože jde o podání, kterým se nemůže zabývat žádný správní orgán. Řízení o dodržování povinností z § 127 občanského zákoníku může vést pouze soud. Zbylou část podání týkající se ochrany pokojného stavu dle ustanovení § 5 občanského zákoníku, pokud ji správní úřad rovněž neodložil dle ustanovení § 43 odst. 2 správního řádu, bylo třeba vyhodnotit jako řádnou žádost o ochranu pokojného stavu.

Z dikce § 5 občanského zákoníku vyplývá, že správní řízení k jeho aplikaci je řízením návrhovým. To znamená, že dnem 27. 4. 2009, kdy správnímu úřadu došla první žádost J. M. a tato nebyla odložena, bylo zahájeno řízení dle ustanovení § 5 občanského zákoníku. Lze říci, že toto řízení nebylo do dnešního dne dle správního řádu ukončeno. Znamená to rovněž, že ostatní podání (žádosti) stěžovatele proto nejsou jako další žádosti k zahájení dalších řízení právně významná, a to z důvodu překážky řízení již zahájeného (překážka litispendence – viz ustanovení § 48 odst. 1 správního řádu).

Správní úřad neoznámil zahájení řízení jeho účastníkům, kterými byli žadatel a majitelka papouška (tehdy paní Š.) jako osoba dotčená případným správním rozhodnutím v této věci. Přitom ale svým upozorněním ze dne 17. 6. 2009 – pokusem o smír ve smyslu ustanovení § 5 správního řádu – fakticky postupoval tak, jako kdyby správní řízení probíhalo.

Určitou komplikací bylo úmrtí účastníka řízení (v materiálním slova smyslu) paní Š. (14. 11. 2009), pokud však její vnučka I. K. pokračovala v umístování hlučného ptáka na balkon, stala se z pohledu správního řízení o ochraně pokojného stavu rovněž dotčenou osobou, tedy v materiálním slova smyslu účastníkem řízení.

Vzhledem k výše uvedenému lze mít za to, že správní úřad je od roku 2009 v nečinnosti v řízení o ochraně pokojného stavu. Měl by tedy oznámit zahájení řízení všem účastníkům řízení (tzn. žadateli a paní K.) a po provedeném správním řízení vydat rozhodnutí o žádosti stěžovatele. Přitom musí zvážit, zda je v jeho možnostech identifikovat původní pokojný stav, zásah do pokojného stavu a zejména zřejmost tohoto zásahu. Zde je třeba s ohledem na prezentované názory stěžovatele ještě podotknout, že pokojným stavem se zde nemyslí zvukový klid na ulici, ale pokojný stav v právním slova smyslu. Pokud správní úřad dospěje k závěru, že nebude moci bezpečně zjistit původní pokojný stav, a především zřejmost zásahu do tohoto stavu, nemůže žádosti o ochranu dle ustanovení § 5 občanského zákoníku vyhovět. V tom případě je namístě vydání správního rozhodnutí o neposkytnutí ochrany.

Ad. 2. Činnost Krajské hygienické stanice hlavního města Prahy

Podle ustanovení § 2 odst. 1 až 3 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů, je veřejným zdravím zdravotní stav obyvatelstva a jeho skupin. Tento zdravotní stav je určován souhrnem přírodních, životních a pracovních podmínek a způsobem života. Ochrana a podpora veřejného zdraví je souhrn činností a opatření k vytváření a ochraně zdravých životních a pracovních podmínek a zabránění šíření infekčních a hromadně se vyskytujících onemocnění, ohrožení zdraví v souvislosti s vykonávanou prací, vzniku nemocí souvisejících s prací a jiných významných poruch zdraví a dozoru nad jejich zachováním. Ohrožením veřejného zdraví je stav, při kterém jsou obyvatelstvo nebo jeho skupiny vystaveny nebezpečí, z něhož míra zátěže rizikovými faktory přírodních, životních nebo pracovních podmínek překračuje obecně přijatelnou úroveň a představuje významné riziko poškození zdraví. Hodnocením zdravotních rizik je posouzení míry závažnosti zátěže populace vystavené rizikovým faktorům životních a pracovních podmínek a způsobu života. Podkladem pro hodnocení zdravotního rizika je kvalitativní a kvantitativní odhad rizika [ustanovení § 80 odst. 1 písm. l)]. Výsledek hodnocení zdravotního rizika je podkladem pro řízení zdravotních rizik, čímž se rozumí rozhodovací proces s cílem snížit zdravotní rizika. Hodnocení rizik na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a povinnosti zaměstnavatele v prevenci rizik pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci stanoví zvláštní právní předpisy.

Pokud jde o působnost Krajské hygienické stanice hl. m. Prahy, v této otázce se plně ztotožňuji s obsahem sdělení vedoucí oddělení hygieny komunální HSHMP, pobočky Praha-severozápad, ze dne 30. 10. 2009. V úředním postupu vedoucí oddělení hygieny komunální KHSMP nespatřuji žádné pochybení, protože její vyhodnocení vlastní působnosti (resp. nepůsobnosti) v této věci je v souladu s platnou právní úpravou.

Ad 3. Přestupkové řízení

Podle ustanovení § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích se přestupku (proti občanskému soužití) dopustí ten, kdo úmyslně naruší občanské soužití vyhrožováním újmou na zdraví, drobným ublížením na zdraví, nepravdivým obviněním z přestupku, schválnostmi nebo jiným hrubým jednáním.

Podle ustanovení § 66 odst. 2 správního řádu řízení vedené z moci úřední správní orgán usnesením zastaví, jestliže zjistí, že u některého správního orgánu již před zahájením tohoto řízení bylo zahájeno řízení v téže věci, nebo jestliže v řízení, ve kterém nemohou pokračovat právní nástupci, odpadl jeho důvod, zejména jestliže účastník zemřel nebo zanikl, anebo zanikla věc nebo právo, jehož se řízení týká. Toto usnesení se pouze poznamená do spisu.

Podle ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích správní orgán řízení o přestupku zastaví, jestliže se v něm zjistí, že skutek, o němž se vede řízení, se nestal nebo není přestupkem.

Podle ustanovení § 66 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích správní orgán, aniž řízení zahájí, věc odloží, jestliže osoba podezřelá z přestupku zemřela před zahájením řízení.

Podle ustanovení § 66 odst. 3 písm. a) zákona o přestupcích správní orgán věc (dále) odloží, jestliže došlé oznámení (§ 67 odst. 2) neodůvodňuje zahájení řízení o přestupku nebo postoupení věci podle § 71.

Z podnětu stěžovatele J. M. lze zjistit, že podal přestupkovému oddělení ÚMČ Praha 6 celkem dvě oznámení o přestupku. První bylo podáno 13. 11. 2009 a bylo vedeno ve věci umístování papouška na balkon paní R. Š. s úmyslem narušit klidný život oznamovatele. Dne xxxxx však obviněná zemřela a správní úřad oznámení o přestupku dle ustanovení § 66 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích odložil, aniž zahájil řízení.

Druhé oznámení o přestupku podal stěžovatel dne 8. 3. 2010 jako *Návrh na řešení situace s vřeštícím papouškem dle § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích*. Doplnění tohoto podání bylo datováno dnem 8. 4. 2010. Přestupkové oddělení oznámení odložilo dle ustanovení § 66 odst. 3 písm. a) zákona o přestupcích *Vyrozuměním o odložení přestupkové věci R 345/2010* ze dne 26. 5. 2010. Vzhledem k tomu, že po podání vysvětlení podezřelou I. K. dne 26. 5. 2010 bylo zřejmé, že skutek, o němž se vede řízení, není přestupkem, byl i zde postup správního úřadu v souladu se zákonem.

Aby správní úřad mohl dospět k závěru, že paní K. spáchala nebo páchá přestupek, musel by jí dokázat úmysl narušit občanské soužití tím, že v určité dny schválně vysune klec s papouškem na ulici. Správní úřad by tedy musel dospět k závěru, že přemísťování klece s papouškem na balkon není uspokojováním potřeby tropického ptáka být občas vystaven určitým povětrnostním podmínkám, ale že je jím páchána schválnost určité osobě. To by však v tomto konkrétním případě bylo možné jen tehdy, pokud by sama podezřelá tuto svoji pohnutku uvedla a trvala na ní i v následném přestupkovém řízení nebo pokud by stěžovatel navrhl správnímu úřadu nějakého svědka, který by takové prohlášení podezřelé dosvědčil. Výtka stěžovatele, že správní úřad nepostupoval v přestupkovém řízení podle ustanovení § 3 správního řádu, tedy tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, zde tedy není namístě. Samotné sdělení podezřelé, že vystavováním papouška na balkoně nedělá panu M. schválnosti, je nepochybně správnímu úřadu dostatečně jasné, a případné další zjišťování jeho jiného významu by tak bylo neodůvodnitelné.

Z výše uvedeného vyplývá, že správní úřad nemohl nijak řešit uvedenou situaci aplikací § 49 odst. 1 zákona o přestupcích a že správně obě oznámení o přestupku odložil.

Ad 4. Řešení občanskoprávních sporů dohodou

Podle ustanovení § 3 odst. 2 občanského zákoníku fyzické a právnické osoby, státní orgány a orgány místní samosprávy dbají o to, aby nedocházelo k ohrožování a porušování práv z občanskoprávních vztahů a aby případné rozpory mezi účastníky byly odstraněny především jejich dohodou.

K výtce stěžovatele (v dopisu ze dne 3. 11. 2010), že orgán místní samosprávy nepostupoval dle ustanovení § 3 občanského zákoníku, když dostatečně nedbal o to, aby případné rozpory mezi účastníky byly odstraněny především jejich dohodou, uvádím následující. Zmíněná právní norma sleduje prevenci občanskoprávních sporů, k čemuž by měly přispívat i orgány místní samosprávy. Jde o výkon samosprávy, který by mohl být realizován například pozváním účastníků potencionálního sporu na jednání za účasti orgánu místní samosprávy. Z jednání by mohl být pořízen zápis, který by následně dosvědčoval jak postoj účastníků, tak i stanovisko místní samosprávy. Plnění závěrů přijatých na takovém jednání ovšem nelze právně vynutit. Zápis z jednání by však mohl být jedním z podkladů pro případnou žalobu na stanovení povinnosti zdržet se obtěžujícího jednání (ustanovení § 127 občanského zákoníku).

Kromě marného upozornění ze dne 17. 6. 2009, adresovaného paní Š., neučinily orgány místní samosprávy zřejmě žádný další úkon, kterým by se přetrvávající spor pokusily řešit dohodou.

Působnost ochránce se na orgány územních samosprávních celků vztahuje pouze při výkonu státní správy (§ 1 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv). Působení orgánů místní samosprávy podle ustanovení § 3 odst. 2 občanského zákoníku není výkonem státní správy.

D. Závěr

Správní úřady, v tomto případě jednotlivé zmíněné odbory Úřadu městské části Praha 6, neměly a dosud patrně nemají reálnou právní možnost řešit obtěžování stěžovatele křikem chovaného ptáka.

V případě žádosti o ochranu podle ustanovení § 5 občanského zákoníku nepostupovaly formálně právně v souladu se zákonem a toto pochybení bude třeba napravit, a to i v případě, pokud to pro stěžovatele nebude přínosem, který patrně očekává.

Řešit obtěžování tzv. imisemi dle ustanovení § 127 občanského zákoníku cestou správních úřadů a za použití norem správního práva je prakticky nemožné a správní úřad v této věci postupoval správně. Jedinou možností, jak využít zmíněné

občanskoprávní normy k zamezení nadměrného obtěžování, je soudní žaloba obtěžované osoby. Na to správní orgány stěžovatele opakovaně upozorňovaly.

Úřední postup Hygienické stanice hlavního města Prahy a Ministerstva vnitra ochránce podrobněji nešetřil, protože v tomto případě je jejich role jen okrajová.

Tuto zprávu obdrží stěžovatel a Úřad městské části Praha 6.

JUDr. Pavel V a r v a ř o v s k ý
veřejný ochránce práv